

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Bucuresti, St. Baron... Telefon: 577, 128 és 1047

UJ KELET

INDO-POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK Romániában

Egész évre — — 1050 Félévre — — 550 Negyedévre — — 290 Egy hónapra — — 100

1926 október 26 Kedd

Bucuresti — IX. évfolyam — 234 szám

5687 Chesván 18

PERFA látsszerek betegápolási cikkek nagyraktára. Lázmérő a legolcsóbb árban kapható. OPTICA Strada Universitatii No 1. Cluj

Ötvenezer lej

Ötvenezer lej ma nem nagy pénz. Nem nagy pénz, mert a vásárlóereje sem nagy. De különösen nem nagy pénz ötvenezer lej, ha megvan.

A szigeti példa minden panasznál, jejongásnál különül beszél. Ez a hír egy darab kortörténet Románia mai gazdasági életéből, egy kimerített körkép, mely gyógyíthatatlannak látszó betegséget demonstrál.

Sem a békeévekben, sem a háború alatt nem volt rá példa, hogy egy élénk kereskedelmi városban ne akadjon olyan kereskedő, aki egy állami szállításban való részvételhez ne tudja előteremteni a bánatpénzt.

Ez már nem krízis többé, ez már a pauperizmus lejtőjén való halálos megindulás, mely a kétségbeesítő nyomorúság mélységében állhat csak meg.

Lehet, hogy a szigeti kereskedők ezért is tartózkodtak a pályázattól, mert tudják és megszórták, hogy a CFR késedelmezen fizeti ki tartozásait.

és hitelle való kiltáása. De a tőkét felsémésztette a sok valutáris ingadozás, az fizlettelenség, mely nyomában jár a nyomozató gazdasági politikának, a hitelt megszüntette a tőkék elszakadása és az a bizalmatlan atmoszféra, mely éppen a pénzühiány velejárója.

A kormány pedig tilkényelmes magasztalás, a bankjeggy kormányzója dodonai jóslatokat tesz a lérszban, hogy a pénzühiány még fokozódni fog.

A pauperizmus, melyet nem természeti okok idéznek elő, mindig az illető ország vezetőinek terhére irandók. Valóságos államférfini zadizmus az, amellyel a kormány az egzisztenciák pusztulását nézi s talán nem egészen jogorult az a feltevésünk, hogy ebben a kösönyben van valami zsidóellenes tendencia is.

Ferde és konok gazdaságpolitikai mentalitás, mely pénzügyeinek stabilitását az állam fenntartó pilléreit jelentő polgárok tőkrementésére irányítja.

A kormány elfojtja az utcai tüntetéseket

Nem kapnak új érettségi terminust a csernovitzi diákok

(Bucuresti Bukarest, október 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az elmúlt hetekben ujra néhány utcai demonstráció és botrány színhelye volt Bukarest és Csernovitz is.

Itt említjük meg, hogy a kormány nem honorálta a csernovitzi szülőknek azt a kérését, hogy az érettségi vizsgán tömegesen elbuktatott diákok új érettségi terminust kapjanak.

Nagyfontosságú tanácskozások Londonban a palesztinai krízis gyökeres orvoslásáról

Fokozott feladatok várnak a Keren Hajjeszódra és a Keren Kajemetre. Kétszázezer fonttal földhitelintézet alapítását határozták el a mezőgazdasági kolonizáció támogatására. Emarad a nemzetközi kölcsön

(London, október 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) Október tizedikén ült össze Herbert Samuel elnöklése alatt Londonban az a gazdasági konferencia, amelynek célja az volt, hogy a palesztinai zsidó nemzeti otthon gazdasági megerősítésére szolgáló eszközökről tanácskozzék.

A konferencia résztvevői

A konferencián elejétől végig sir Herbert Samuel elnökölt, aki a megbeszélésekben is igen élénken vett részt. Mellette dr. Chaim Weizmann a vezetés, aki éles körvonalu képet adott Palesztina jelenlegi helyzetéről és fejlődési tendenciáiról.

A felszólalók között még meg kell említeni Wassermann igazgatót, a németországi Keren Hajjeszód elnökét, a frankfurti dr. Ernst Kasnt, dr. E. L. Wissert, a hégai legfelsőbb bíróság tagját és a hollandiai Keren Hajjeszód elnökét.

telére építi, mely páriákból akarja kizajtolni az adót, mely a ninostelenségből akar tőkét kovácsolni. Ferde és konok, mert saját jövőjét és stabilitását ássa alá — egy fixa idea kedvéért, képzelt prezizsáért.

Az eset, mely Maramaroszigeten előfordult, csak láncszeme annak a kegyetlen folyamatnak, mely az ország többi részében is rövidesen szedni fogja áldozatait. A csődök és fizetésképtelenségek sorozatai ennek a folyamatnak igazolással, a teljes elszegényedésnek, mely ebben a gazdag országban a családok lakóhelyeit szírlomházzá változtatja át, megöli nemcsak a fejlődés lehetőségeit, hanem azt is, ami elérte mai fejlődési fokát.

A maramaroszigeti hiányzó ötvenezer lej élénk mementó csak, melyet rövidesen száz más mementó fog követni. A pénzühiány nem jelenség többé, a pénzühiány: halálos epidémia, melynek szírámat a kormány hivonta forgalomból. A kormányznak az a felfogása, hogy minden vesztet, csak a bürokrácia móradjon és a következetlenség!

hái Neecher gyár igazgatója, dr. W. Jacobsohn, dr. Feivel, dr. Halpern, Della Torre olasz szerző, Will Dreifuss, Naachassis, Neuditsch, Jessif Kohen, dr. Eder, dr. Felix Rosenblat, aki tudvaleg a most megtartandó erdélyi konferencián is meg fog jelenni mint a világszervezet képviselője, továbbá dr. Kastelianszki, Leon Hermann, J. L. Kohen a cambridgei egyetem nemzetgazdasági tanára és Izrael Kohen. A konferenciát több ki-magrszó egyéniség levélben és táviratban üdvözölte, sokan közülök írásban mentették ki magukat távoll-maradásukért, így többek között lord Reading, India volt zsidó alkirálya levélben jelentette be sajnálkozását a felett, hogy Angolországból való távolléte miatt nem jelenhetik meg a konferencián.

A konferencián, amely három napig tartott, a következő határozatokat hozták:

Keren Hajjeszód és Keren Kajemet

Arra való tekintettel, hogy a) a zsidó bevándorlók legnagyobb részét a mezőgazdaságban és iparban kell elhelyezni és b) a bevándorlók nagy szá-laléka nem rendelkezik elegendő privát tőke felett és ennek következtében az iparban és mezőgazda-ságban való elhelyezkedésükben segítségre szorul-nak, a konferencia azon a részen van, hogy a Keren Hajjeszódnak, igen fontos szociális és kultu-rális feladat mellett, még tartós ideig ezen gazda-

modelek szalonba

EZT A SZELVÉNYT A LAP BELSEJÉBEN FELSŐSOROLT KÉRESKEDŐK

LEI 5 LEI

ÉRTÉKBEN TIZ SZÁZALEKIG KÉSZPÉNZFIZETÉS GYANÁNT FOGLADJÁK EL

Ex a szelvény érvényes dec. 4-ig

sági vállalkozások megteremtésében és megalapozásában az eddignél nagyobb mértékben részt kell venni.

A Keren Hajjeszód különösképpen arra van hivatva, hogy az ilyen intézmények részére az első alapfeltételeket megteremtse, nevezetesen, hogy gazdasági alapon való hitelt teremteni segítsen.

A konferencia megállapítja annak a fontosságát, hogy egy nagy és mezőgazdasággal foglalkozó lakosságot teremtsen és ennek következtében igen nagy súlyt helyez földvásárló alapunkra, a Keren Kajemetre.

A konferencia ezen mindkét alap állandó növekedésében a zsidó nemzeti otthon felépítésének legfontosabb alapfeltételét látja.

Mezőgazdasági kolonizáció

A konferencia azon a véleményen van, hogy a palesztinai zsidó gyarmatosítás elősegítésére kívánatos egy mezőgazdasági bank létrehozatala, amely az országban már gyökeret vert gyarmatosítókra hiteleket nyújtson.

Mielőtt a bank megalapításához hozzákerdenénk, meg kell állapítani, hogy:

1. Lehetséges-e a bank alapítóját, — amely minimálisan 200.000 font sterlingre kell, hogy rugjon — egyrészt a Keren Hajjeszód és más zsidó intézmények, másrészt privát bankemberek révén összehozni.

2. Lehetséges-e, hogy a bank részvényeit a zsidó bankemberek révén külföldön elhelyezzék?

3. Lehetséges-e, hogy a palesztinai kormány egy még meghatározandó időszakra a költségvetéséből bizonyos összeget, mint hosszú lejáratú kölcsönt adjon a banknak?

Az ilyen kölcsön, például évi 200.000 font, a bankot abba a helyzetbe hozná, hogy ügyleteit kezdettől fogva széles alapokra tette, még akkor is, ha a részvények elhelyezése az első években csak mérsékelt összegeket hozna be. Azt az igényünket a palesztinai kormánnyal szemben, hogy a mezőgazdasági bankot anyagilag támogassa, az teszi jogosulttá, hogy a kormány bevételi az utóbbi években főleg a zsidó bevándorlásból és gyarmatosításból, házépítésből és földvásárlásokból származnak és ugyancsak a zsidó bevándorlás és gyarmatosító munka eredményezte a vám, föld- és házadók megnövekedett bevételi tételeit is. Ugyanígy nagy része van a zsidó lakosságnak a vasúti és postai bevételök gyarapításában. Ennek alapján a kormány, amennyiben támogatást nyújt a banknak és ezzel közvetve a zsidó gyarmatosítást elősegíti, a jövőben újabb adóbevételi forrásokat biztosít magának. A kormánynak megfelelő ellenőrzés biztosítja a bank vezetésében.

Könnyíteni kell az adóterheken

A konferencia javasolja a cionista világszervezetnek, hogy tegyen javaslatot a palesztinai kormánynak abban az irányban, hogy adóelengedéseket és könnyítéseket engedélyezzen a mezőgazdasági teleplőknek, akikre az első 15 esztendőben ne vessenek ki nagyobb összegű földadót, mint amennyit az illető földbirtokok a betelepítésük előtt szolgáltattak.

A konferencia megállapítja, hogy a palesztinai narancstermelés eddigi eredménye indokoltá teszi azt a javaslatot, hogy a narancstermelést minden arra alkalmas eszközzel fokozzák.

Állami földeket a települőknek

A konferencia javasolja a cionista világszervezetnek, járjon el a palesztinai kormánynál azért, hogy bizottságot küldjenek ki a cionista szervezet képviselőinek részvételével az állami földek problémájának végleges rendezésére. Ennek a bizottságnak az legyen a célja, hogy megvizsgáljon az állam

birtokában levő minden földterületet abból a célból, hogy mennyire alkalmas a zsidó telepítés céljaira és mindazokat a területeket, amelyek erre alkalmasnak bizonyulnak a Palesztina-mandátum rendelkezései értelmében bocsássák a zsidó kolonizáció rendelkezésére.

Ipari hitelek és nemzeti kölcsön

A konferencia legnagyobb fontosságot tulajdonít azoknak az igyekvéseknek, amelyeket egyes magánvállalkozók az ipar megteremtése érdekében tesznek. Ezeket a vállalkozásokat hitelnyújtásokkal kell támogatni épen úgy, mint ahogyan más országokban szokás. Ezek a hitel-lehetőségek Palesztinában jelenleg nem kielégítőek. A konferencia felhívja a Keren Hajjeszód londoni, a Palestine Corporation és a newyorki Palestine Economic Corporation figyelmét arra, hogy egy ilyen célt szolgáló

intézmény megalapítása sürgősen kívánatos.

A konferencia azon a véleményen van, hogy a cionista világszervezetnek a jelenlegi helyzetben nincs módjában egy nagy kölcsön ügyében tevékenykedni, minthogy a szervezet nem rendelkezik megfelelő anyagi aktívákkal, amelyek egy ilyen kölcsönnek alapul szolgálhatnának. A konferencia megállapítja, hogy amennyiben mezőgazdasági hitelekkel van szó, ezeket a javasolt mezőgazdasági banknak lesz kötelessége előteremteni, viszont minden egyéb célt szolgáló hiteleket a már fennálló, vagy speciális gazdasági célok érdekében még megalapítandó intézményeknek kell biztosítani.

Az elnöklő Sir Herbert Samuel arra való tekintettel, hogy a maga személyében is kormányzója volt Palesztinának, tartózkodott attól, hogy véleményét nyilvánítson mindazokban a kérdésekben és javaslatokban, amelyek a palesztinai kormány működésére vonatkoznak.

A kormány fokozatosan akarja megteremteni a harmoniát a kisebbségekkel

A liberálisok beszüntették a támadást az olasz-román szerződés ellen

Bucuresti-Bukarest, október 25. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kormányhoz közelálló köröktől szerzett információink szerint a kisebbségek követelése ügyében még nem történt megállapodás, a tárgyalásokat folytatni fogják. A kormány reméli, hogy sikerül megállapodást létesíteni, mert a választási paktumot olyan programnak tekintik, amelynek megvalósítása hosszabb időt és türelmet igényel. Számot veve a román közvéleménnyel, a kormány fokozatosan kívánja a nemzetiségekkel szükséges harmónia realizálását.

A főváros politikai körében feltűntetést keltett az a hír, hogy a liberális párt elhatározta, hogy beszüntet minden támadást az olasz-román egyezmény ellen. A liberális párt elhatározását a kormány politikai sikerének könyvekk el.

A kormány egyébként nagy ünnepeket tervez a spoletoi herceg fogadtatása alkalmából. A programot Averescu tábornok most készíti elő. A látogatás politikai eredményei elé kormánykörök nagy optimizmussal néznek.

Bukarest, október 25. Az ilfovmezei nemzeti parasztpárt tegnapi ülésén viharos jelenetek közben választották meg a megyei pártszervezet 76 tagját, mindegyik frakcióból 38-at. A fővárosi pártszervezet élére Madgearut választották, míg az egész ilfovmezei szervezet vezére Lupu lett.

Hatvanezer dunamon lázas építőmunka folyik a haifai öbölben

A mocsaras területek nagyrészt már kiszáritották. Négy és fél kilométeres országot készít Haifa és Akkó között. A Haifa Bay-társulat jelentése Czur Salomról

(Cluj-Kolozsvár, október 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tudvalevő, hogy a haifai öböl mögötti területen a Haifa Bay Development Company Limited nevű társaság ösztönzésével mintegy hatvanezer dunamot, amelyen amerikai rendszerességgel készül kolóniák, városok, ipartelepek és ültetvények létesítésére. Ebben a komplexumban van az erdsílyiek Czur Salomja is, amelynek alakulására messzemenő fontossággal bírnak a társaság által beindított szanálási és utépítési munkálatok. Alig néhány hónappal kezdődött meg a lázas munka ezen a területen és a Haifa Bay-társulat máris igen biztató eredményekről számol be legújabb jelentésében.

A területen folyó szanálási munkálatok tervezetien haladnak előre. A Kiszón jobb partján fekvő tavak betemetési munkálatai, amelyek márciusban vették kezdetüket, előreláthatólag még az első időszak beállta előtt befejezést nyernek. A Kiszón mellékfolyóját a Fuarát, amely folyásának egész hosszában mocsarasított alkották, jelenleg betemetik és új csatornát ásnak a Fuzra vizének és a szomszédos vizeknek levezetésére. A régi folyóágy betemetéséhez szükséges földet részint a csatornázásnál kivont föld szolgáltatja, részint a tengerparti homokterület homokját hordják oda.

Ezen munkálatok befejezése után a Haifa Bay területkomplexumának Haifa felé eső déli része maláriamentes és így tökéletesen egészséges, telepítésre alkalmas hely lesz. Így, a szanálási munkálatok rendszeres előrehaladás következtében a következő évben Czur-Salom területe is maláriamentes lesz.

Az dr. Salkin vezetésével megalakult és belterjesztésével foglalkozni kívánó Palestine Small Holdings Promotion Co. Ltd. ezen területen 2500 dunamot szerzett meg és kolonizációs előkészítő munkálatait 200 család részére már a jövő év elején megkezdi.

A Kurdani-forrásnál fekvő körülbelül 300 dunamnyi mocsaras területet, amelynek szanálási munkálatait május havában kezdték meg, már teljesen kiszáritották és a forrás vize most két folyóágyra szakadva a Czur Salom terület mögött eltolyó Naamen folyóba ömlik.

A haifa akkói országot építése, amely a Haifa-Nazareti uttól ágazdik el, tervszerűen halad és a Haifa Bay egész területét, mintegy 16 kilométeres hosszúságban fogja átészeli. A már készen levő rész (földmunkák) következő munkálatai előreláthatólag ez év végéig befejeződnek és az egész utnak ezt a körülbelül egyharmadrészét ezzel véglegesen átadják a forgalomnak. Jelenleg csak mint a közlekedésre ideiglenesen alkalmas ut szerepel és ezen ut építésével kapcsolatban ideiglenes hidak épültek a Kiszón és a Fuzra folyók felett. Így a terület déli része már a téli esős időszak idején is elérhető lesz. Az utépítést a kormány végezteti, míg a hozzávaló anyagot a Haifa Bay szolgáltatja. Az ideiglenes hidak a társaság tulajdonát képezik.

Kurdani város, amelynek területébe az erdsílyiek a Czur-Salom akója is belekapcsolódott, munkálatai is megkezdődtek a Kurdani halomtól a tengerig húzódó majdnem négy és fél kilométeres főúti munkálatainak megkezdésével. Az ezen munkához szükséges anyagot a Kurdani város területének közelében fekvő kőbánya szolgáltatja. Ezen munkálatok jelenleg 500 embert foglalkoztatnak.

A Haifa Bay egyik parcellatulajdonosa — régi, tapasztalt palesztinai mezőgazda — a legközelebbi időben parcelláit felszólalt létesíteni és ebből akarja a Haifa Bay területének jövőre telepített facsermékkel ellátni. Figyelemreméltó tény az is, hogy a Haifa Bayhez tartozó néhány Európában lakó gyártulajdonosa a társaság terüle és fekvő parcelláin való gyárak létesítése ügyében máris megfelelő érdeklődést tanúsít.

* Ügyvédi hír. Dr. Erczmann Béla ügyvéd irodáját áthelyezte Cluj, Sr. Regina Mária (volt Daák Ferenc utca) 32 szám alá.

(Bucuresti-Bukarest) let tudósítójának manifesztumában, a gazdasági viszonyok kiállítására, mely a krízis rontására.

Mint ismerjük két aláíró: azeti Bank és a bankár intézet tudott senki lennie folytatott ki, melyek, hogy a melnek szíri világszervezet látható valdig kerülés látja, ha a letek nem a jobb szorsonban.

Oromoluszeretném szobában I. cónos és la Szóba kerül mondja, ez manifesztum gondalommal aláírását.

Az itter ménye, hogy minék, mert tekben olyan pén volnánk várják a m is fog.

Tizenkét mányzóval ember, arcági krízis, pénzügyi g

— Bocás elvből — A korm — Miér tumról, aki sggal fognek, smirek játszottam. mondom.

— Az a tumot, elég got tulajdon hogy nemz hogy a jelen oldást nyerj hiány neme az egész vil jának, súlyo

— Gaz egész Európa kédpolitikai ezen terméket berend állithatna hogy egy o mértéti, hogy produkáljon egyes ország annak, hogy A keresked függ, meg tozásoktól.

— Kor manifesztum pénzügyián — Miss az ország

A Banca Nationala kormányzója gyors eredményt vár a bankárok világmanifesztumától

Oromolu érdekes nyilatkozata az Uj Keletnek a gazdasági barikádok megszüntetéséről

(Bucuresti Bukarest, október 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nemzetközi bankároktól manifesztuma élénk visszhangra talált Bukarestben, ami érthető is, ha az itteni rossz gazdasági viszonyokat figyelembe vesszük. Mindenképp felfigyel bármilyen csekély megmordulásra, melytől csak halvány remény sugárlik a krízis megoldására, vagy legalább is enyhítésére.

A gazdasági krízis hulláma

Mint ismeretes, a manifesztum Romániát két aláírás képviseli: Oromolu, mint a Nemzeti Bank kormányzója és Blank Moritz, mint bankár írója. Az első pillanatokban nem tudott senki az aláírásról s mikor külföldi jelentés folytán kaptunk, általános öröme váltott ki, mert ebből a gazdasági kőők azt látszik, hogy hivatalos körökben komolyan számolnak az esetleg katasztrófát előidéző gazdasági válsággal. Tény, hogy ma már szemmel látható válság van mindenképp. Bukarestet eddig kerítte a krízis, ma azonban mindenki úgy látja, ha a helyzetet közelebbről nem történelmi változás, a katasztrófa elkerülhetetlen. Az üzletek nem forgalmaznak annyit, most a legjobb szezon idején, mint máskor a holt szezonban.

Bizalom a jövő iránt

Oromolu bankkormányzónak a véleményét szeretném kikérni a manifesztumról. Az előszobában I Petreanu bukaresti nyomdajelölt lapkiadó szintén a kormányzóra vár. Szóba kerül a manifesztum. Örül neki, de amint mondja, az öröm csak akkor lesz teljes, ha a manifesztumnak lesz is fogantatója. Bizonyos aggodalommal tölti el, hogy Morgen visszavonta aláírását.

Az itteni krízisről beszélgetünk. Az a véleménye, hogy sürgősen kell itt történni valaminek, mert különben beáll a krízis. Az üzletekben olyan csend van, mintha húsztét ünnepe lenne. A kereskedők állnak tétlenül és várják a mentőangyalt és remélik, hogy jönni is fog.

Beszélgetés Oromoluvall

Tizenkét óra. Szemkét állók a bankkormányzóval. Alacsony termetű, mosolygóképű ember, arcán egyáltalán nem látszik a gazdasági krízis, sőt az sem, hogy egy egész ország pénzügyi gondját hordja fejében.

— Bocsnát, — interjút nem adok. Nem adok, elvből — mondja a kormányzó.

A kormányzó észre se veszi és interjút ad. — Miért éppen engem kérdez a manifesztumról, aki aláírtam. Hiszen könnyen elfogultsággal fognak vádolni, mert olyasmiről beszélek, aminek létrehozásában én magam is közrejeltem. Nos, ha nagyon kíváncsi, megmondom.

— Az a tény, hogy aláírtam a manifesztumot, eléggé igazolja, hogy milyen fontosságot tulajdonítok annak. Szent meggyőződésem, hogy nemzetközi egység akció kell ehhez, hogy a jelenlegi nehéz és kritikus helyzet megoldást nyerjen, mert gazdasági krízis és pénzügyi nemcsak nálunk van, hanem ugyiszólván az egész világon. Ez nemcsak a mi súlyos bajunk, súlyos baja ez főként egész Európának.

A gazdasági elbarikádozás

— Gazdasági elbarikádozás jellemzi ma egész Európa kereskedelmét és a barikádpolitika pedig sohasem volt helyes. Egészen természetes az, hogy egy ország nem lehet berendezkedve úgy, hogy mindenét előállítsa és éppen olyan természetes az is, hogy egy ország ipara nem lehet csak olyan mértékű, hogy a után az ország szükségletének produkáljon. Ártalmas kell, hogy legyen az egyes országok között. El kell jönni az ideje annak, hogy az egyes kormányok belássák ezt. A kereskedelmet, amelytől az ország jóléte függ, meg kell szabadítani a nyomasztó korlátozásoktól.

— Kormányzó ur véleménye szerint, a manifesztum javíthat-e rövidesen az ország pénzügyi helyzetét?

— Micsióm a Nemzeti Bank élén az, hogy az ország pénzügyi helyzetét javítsam. De

emlétt jó román hazafi is vagyok s így minden ténykedésem az ország jólétének biztosítására és elmordítására irányul. A manifesztumhoz való csatlakozásomnak is ez volt az impulzus. Remélem, hogy az eredményt közelebbi társzabálai fogjuk.

Blank Moritz nem nyilatkozik

Eszután a manifesztum második román aláírójához, Blank Moritzhoz fordítottam. A Lipszani-utcaiban levő hatalmas Marmorosch-bankban nagy a forgalom. Az első emeleten van a hetven felé közelítő Blank Moritz fogadó-

szobája. Hogy itt többet kell várunk, mint a bankkormányzó előszobájában, az csak természetes. Blank Moritz fogadószobájában van Blank Aristid szobája is, ahol éppen Szana Zsigmond temesvári bankvezér folytat tárgyalásokat. Közben Lupu dr., a parasztpárt vezetője szintén a bankvezérrel óhajt beszélgetni. Amíg várok, a falfestményeket nézegetem. A kereskedelmet jelképező Mercur rendkívül izlées festményében gyönyörködöm.

Végül rám kerül a sor, de hiába. Blank ur elhárítja magától az interjút azal, hogy ő nem szokott az újságoknak nyilatkozni.

Egy óra. A lépcsőházon valóságos rohamlöpésben jönnek le a tisztviselők. De egyszerre csak hirtelen szétröppennek, mert megjelenik Blank Aristid Raducan igazgató társaságában és a tisztviselők sora között beszáll autójába. Buchwald Béla

Görögországban felfüggesztették a bírák elmozdíthatatlanságáról szóló rendeletet

Kondilis nyilatkozata a demokratikus Görögországról

(Athén, október 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) A görög sajtóban nagy feltűnést kelt a kormány az a rendelet, amely felfüggesztette a bírák elmozdíthatatlanságára vonatkozó törvény hatályát. A rendelet kibocsátásának meggyarazata az, hogy a kormány el akarja helyezni másokat a bírakat, akik a Pangalos kormány tagjainak nem jelölhetőségére vonatkozó rendeletet alkotmányellenesnek nyilvánították és a jelölést elutasították.

Kondilis tábornok, Görögország új miniszterelnöke, tegnap kihallgatáson fogadta a külföldi sajtó munkatársait, akik előtt a következőket jelentette ki:

— Az általam végrehajtott forradalom egyetlen célja a parlamentarizmus visszaállítása volt. Görögországban, sajnos, még ott tartunk, hogy a parlamentarizmus szellemében egyáltalában nincs kialakulva. A parlamentarizmus nálunk a valóságban csak 1910/1915. között létezett, hála Venizelosznak. Konstantin király azután megszüntette a parlamentarizmust. Feloszlatta a kamarát és az általános választásokat nem respektálta többé. A későbbi elkövetkezett Pangalos-diktatúra még tovább ment és minden nyomát eltüntette a régi alkotmányos rendszernek.

— Az én kormányom — folytatta Kondilis — polgári kormány. Én azt vallom, hogy hiúnk kell a hazafiasság gondolatában. Nem látom, hogy egyetlen ország is megszüntette volna a határokat, még Szovjet-orszország sem. Mindent meg fogunk kísérelni, hogy a belső konszolidációt helyreállítsuk és egy komoly, demokratikus országot csináljunk Görögországból.

Erdélyszerte lezajlottak a nagyváradi konferencia delegátusválasztásai

A Szövetség felhívása a helyicsoporthoz és a delegátusokhoz

(Cluj-Kolozsvár, október 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) Közöltük, hogy az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség november 8-án és 9-én tartja meg Nagyváradon VII. évi konferenciáját. A megnyitó üls 7-én, vasárnap este 7 órakor lesz a Kereskedelmi Csarnok dísztermében. A konferenciára a Szövetség helyicsoporthai nagy érdeklődéssel készülnek és a delegátusválasztások a legtöbb helyen lezajlottak már. A Szövetség irodákai hivatala felhívja az összes helyicsoporthat, hogy a delegátusok megválasztásáról szóló szabályos jegyzőkönyvet haladéktalanul küldjék be a kolozsvári központi irodára. A konferencia résztvevői pedig felhívattak, hogy október 31-ig jelenték be (Kemény József, Oradomare, Strada Saguna 18. címre) a következő adatokat: származás, vagy privát elhelyezést kívánunk-e, van-e rokona, vagy ismerőse Nagyváradon. Az igazsági delegátusok pedig ugyancsak erre a címre közzeljék, hogy melyik csoportnak a tagjai (Aviva, Barisszia, Ceiré, vagy Ceiroth Mizrahi.)

Az Uj Keletben a mai naptól kezdve folytatólagosan közölni fogjuk a megválasztott delegátusok névsorát. Ezidig a következő választási eredmények érkeztek be:

Felsővisz: delegátus Silberherz Regina, pótdelegátus Hager Pepi.

Resica: delegátusok Friedmann Abraham, Grosz Pál, dr. Dezső Hugó, Lichtschein Hermann, Fellner Makó.

Máramarosziget: delegátusok dr. Sternberg Aladár, dr. Fried Abraham, dr. Klein Artur, Kaufman Dezső, id. Stern József, Glück József, Feuerwerker József Áron pótdelegátusok ifj. Stern József, Ringler Gitta, Löwinger Márton, Kratz Nachman.

Karánsebes: delegátus Pálfi Márton, pótdelegátus Stern Abraham.

Székelyudvarhely: delegátusok Gottsmann Vilmos, dr. Kálmán József, Hirsch Rudolf, Hirsch Jenő, Löbl Lajos, pótdelegátusok Farkas Márton, Sámsón Andor, Salamon Béla, Feuerstein Miksa, Áron Rezső.

Bethlen: delegátusok Fried Andor Cluj, Fried

Miksa Sighet, pótdelegátus Irsai J. Herman.

Nagyvárad: Mizrahi-delegátusok: Nussbaum Sámuel, Mittelmann Jakab, Berkovits Bernát, Silbermann József, Klein Mór, Reich József, Wassermann Sándor, Klein Mór, Weisz Ödön, Lipót, Just Móce, Ráth Efráim, pótdelegátusok Kupferstein Rudolf, Róth Albert, Garfunkel Fülöp, Sonnenwirth Mór, Kohn Salamon, Groszmann Jenő, Zimmermann Menyhért, Gottfried Sándor, Abraham Mandel.

Klucionista delegátusok dr. Bárdos Imre, dr. Berger József, Blum Zsigmond, Fischer Jenő, dr. Kohányi Rezső, Leitner Zoltán, dr. Markovics Ignác, dr. Váradi Ödön, dr. Winkler Mórné, Zikszovits Jenő, pótdelegátusok dr. Rottmann Hugó, dr. Schönfeld Jenő, Horovitz Józsefné, Guttman Sándorné, Rippner Farkasné, Munk Mórné, Katz Rudolfné, dr. Weimann Jenőné.

Temesvár: delegátusok dr. Brizsker Ezekiel, a Barisszia egy delegátusa, Drechsler Gyula, Epp'er Jakab, dr. Gábor Dezső, Kasztner Samu, Kaufteil Ernő, Körper Mór, dr. Molcár Gyula, dr. Nobel Sándor, Reiter Ernő, Jakab, Taub Abraham, dr. Ternér József, Schnabel Leo, Schulz Arnold, dr. Weil Adolf, a Ceire egy delegátusa, Schnabel Mór, pótdelegátusok Delmár Gyula, Gerő József, Kaufteil Géza, Mannheim Lajos, Márton Zsigmond Strausz Béla, Wach er Ede.

Lugos: delegátusok dr. Deutsch Mór, dr. Kirchner Arnold, Neumann Hugó, Neumann Miksa, Deutsch Béla, Sachs Zsigmond, Deutsch Ervin, Friedmann Dezső, Mailänder Emánuel, Neumann Zoltán, pótdelegátusok Szameth Ferencz, Deutsch Erviné, Neumann Hugóné, Reiszner Adolf, Singer Jágó, Fényes Bernát.

Zongorák olcsóbbak lettek
Sikerült egy bécsi zongoraraktaért előnyösen megvennem, amíg a készlet tart, leszállított árat.
Sternberg — Oradea
Bulevardul Regale Feróinand 14. 3

ösen kívánatos. ényen van, hogy a elealegi helyzetben ősa ügyében tevét nem rendelkeznek melyek egy ilyen ak. A konferencia mesőgazdasági hi-asolt mezőgazdasági emteni, viszont mint a már fennálló, rdekében még meg-biztosítai. uel arra való tekin-en is kormányzója attól, hogy véle-a a kérdésekben és lesztipai kormány

emteni

sődés ellen

ányhoz közelálló ég nem történt rül megállapodást egvalósítása hosz-mány fokozatosan

párt elhatározta,

párt elhatározását

adtatása alkalm-

eredményei elé

viharos jelenetek

ből 38 at. A fő-szervezet vezére

munka

felállométeres

at jelentése

n kezdtek meg,

forrás vize most ur Salom terület a ömlik.

pitése, amely a

el, tervszerűen erületét, mintegy fogja átszelni. A munkák) közvetési év végéig befeje-a körülbelül egy-átadják a forga-a közlekedésre repel és ezen ut nes hidak épültek ett. Így a terület szak idején is el-mány végezteti, aifa Bay szolgál-ársaság tulajdonát

k területébe az

js is bekapcsoló-dótek a Kurdani nejdum négy és utalattának meg-észükségese anya-ésének közelében sen munkálatok tannak.

ellátalajdonosa —

mezőgazda — a n faistolát létesit területének jé-ellátni. Figye-a Haifa Bayhez só pyártalajdonos collán való gyá-megfelelő érdekli-

ann Béla ügyvéd

gina Mária (volt

IRÓK ÉS IRÁSOK

Panaít Istrati első könyve magyar nyelven

A „Kyra Kyralina“ megjelenése alkalmából

Baudelaire, Verlaine magyar származású német műfordítója, a német irodalmában is jelentős nevű Horváth Henrik, aki jelenleg Brassóban él, pompás művészettel, a töle megszokott precizitással lefordította magyarra Panaít Istratinak, a ma már világhírű román írónak „Kyra Kyralina“ című regényét. Horváth Henriknek, annak ellenére, hogy magyar ember, sőt magyar középiskolákban éveken át tanította az irodalmat, ez az első magyarul írt munkája.

Nem véletlen az, hogy Horváth Henrik éppen Panaít Istrati művét választotta ki magyarra való lefordításra. Az a megbűvölő közvetlenség, mely Panaít Istrati „Kyra Kyralina“-jából árad, a Kelet többi leírójának nem volt birtokában, Claude Farré-eknek épügy nem, mint Pierre Loti-nak, vagy hogy a könnyebb fajsúlyról is szó essék: Pierre Benoit-nak sem.

A „Kyra Kyralina“ zseniális munka s valóban nem csoda, hogy Romain Roland egyébként hűvös nyugati gondolatvilágát is megbűvölte. Pierre Loti és Claude Farré a nyugati ember szemével nézték a keletet, míg Panaít Istrati a keleti ember szemével, tünényes szemlélődő nyugalmával és azzal a fölényes bölcsességgel nézi, mely nem a tudatból, hanem mintegy a szívből nyeri eredetét.

Nincs má, melyből ilyen fluidárisan csap ki az a fűszeres levegő, az a buja, bünt, borzalmat, forróságot és egyben fatalizmust egyesítő atmoszféra, mely a Kelet, a Dana-medence és Törökország jellegzője, legalább is az akkori Balkánnak és az akkori Törökországnak, melyben a „Kyra Kyralina“ történeti lejátsszódik.

Panaít Istrati ama egyszerű és egyben ama magasrendű szellemek közül való, akinek szívéből a sok, válogatott azenvadás, a világ zűrzavarában való boldog megrészegedés kísérte a hazugságot, vagy ami ezzel egyenlő: az emberek dolgaival való morális törődést és a felettük való ítélkezést. Ebben van hatásának titka, ebben a nemes bölcsességben, mely mindig az örökkévalóságot keresi a dolgok mögött, mely minden intellektuális ballaszt nélkül szemléli a történeteket s az élet rendkívüli sorságában, egymásra torló gazdaságában mindig megátja a jellemzetet. Az öröm és a szenvedés, a gyönyör és a lehangoltság tarka egymásutánban követik egymást ebben a regényben. Egy számunkra eddig ismeretlen világ tárul fel előttünk, amellyel érdemes megismerkednünk. Ez a világ: a Balkán köhéja, a mult szíriai közepe táján még egy csomó idegen népek házával szolgáló Ó Románia, melynek földjén forró végyakozásokban, excentrikus hajlamokban egyesülnek a különböző fajok. Brailában vagyunk, majd a Dana anatóliai tájain, majd Sztambul regényes rothadása pereg le szemünk előtt, tobzódo keleti színek, melyeknek izzásában elmosódnak erények és bűnök, melyek csodálatos anyagga ötvözik a különböző színevel és vágyak anyagát. Keleti tunyaszág, keleti nemtörődömség a szeretet exultációjával találkozik ebben a regényben, melynek hősei csak annyiban hasonlítanak a nyugati emberhez, hogy füleik és szemük vannak, beszélnek és táplálkoznak, — egyébként minient más-ként látnak, érznek és tudnak, mint mi. Színevelük nem a nyugati ember szenvedélyei, mert hijával vannak a tettetésnek, bűneik nem hasonlítanak a mieinkhez, mert naivak és minden szándékosság nélkül valóok, erényeik sem hasonlítanak a mieinkhez, mert nem az észből és akaratból fakadnak, hanem a szív mélységeiből buznognak fel.

Stavró, a szalep-árus messéli el élettörténetét. Beszél anyjáról, aki utál a brutális férjét, mert az mindig véresre verte őt. Anyja szerette az örömet, a gallyérokat és úgy élt a testi örömeknek, mint akinek ezt a szerepet is eni akarat szabta ki. Beszél Stavró húgáról, Kyra Kyralináról, akinek szépségéhez szinte bűnös vágyal vonzódtott. És a meleg, illatos fészket egy napon az apa dühbe dulja fel, az anyát félholtra veri a brutális férj és bátyja, akik elől végül is szökéssel menekülnek. Az anya végleg eltűnik a látóhatárról, Kyrát egy török bej Sztambul háremeibe csalja, őt, Stavrót pedig egy bűnös, mert természetellenes vonzalom karjaita kergeti. A Kelet infernója tárul fel előttünk, fékezetlen szenvedélyek drámája pereg le szemünk előtt, amelyeket csak Kelet zsarnoki és rabszolga természetekkel fűtött levegője tesz érthetővé.

Nagy mélységekbe az emberi lélek legrejtettebb

redőibe pillantunk bele anélkül, hogy az író szándékosságát percére is elárulná, ellenkezőleg: a legemberibb és legmélyebb részletek is a mesemondó bubájával, epikus szélességgel rajzolódnak fel, az elbeszélésnek azzal a hőmplygésével, mely kissé Jókaira, még inkább az ezeregyéjszaka meséire emlékeztet.

Szemben a nyugati modern regények analízisével, Panaít Istrati nem szörszálhasogató, — szemével látja alakjait, akiknek jellegzetességeit egy-egy mozdulatban, egy-egy önmagukat leleplező mondatban vizsgálja fel. A miliórajz olyan tiszta és éles, mint a dunai tájak rajza, zajló, forrongó mozgás minden, ize van e regényben a dolgoknak.

És mindezt a sok taltömött szépséget a fordító

Okiratsikkasztás miatt letartóztatták a kolozsvári törvényszék jegyzőjét

A Petrescu-ügy utóbbi fejleményei

(Uj-Kolozsvár, október 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) Prosper Constantinescu vizsgálóbíró rendelkezése ma reggel letartóztatták Blaj Alexandrut, a kolozsvári törvényszék III. székciójának jegyzőjét. A törvényszéki funkcionárius letartóztatása érthetően nagy izgalmat és jogászai körökben nagy meglepetést váltott ki.

Blaj Alexandru letartóztatása Petrescu Leonida, a törvényszék letartóztatott elnökének elintézetlen ügyeivel áll szoros kapcsolatban. A vád szerint ugyanis Petrescu szuggesziójára Blaj Alexandru egy bizalmas feljelentést adott be a kolozsvári törvényszék elnökéhez, amelyben kötelességmulasztással vádolta meg Bohatieleo törvényszéki bírót. A feljelentésről Bohatieleo főügyész is tudomást szerzett. Időközben azonban Petrescut felfüggesztették állásától.

A felfüggesztés hírére Blaj Alexandru, aki valószínűleg megbánta fiatalos megdondolatlanságát, valami uton módon ismét magához kapartotta a feljelentést tartalmazó aktát, mely még nem járta meg a hivatalos fórumokat. Röviddel a felfüggesztés után Kolozsvárra érkezett Ciseu igazságügyi vezérfelügyelő, aki a Petrescu elleni fegyelmi vizsgálat ügyében megkezdte a törvényszéki tisztviselők kihallgatását. Így került sor Blaj kihallgatására is, aki bevallotta, hogy Petrescu sugalmazására feljelentést adott be egyik bíró ellen, azonban, Petrescu felfüggesztése után az aktát visszavette.

Ciseu inspektor Blaj vallomása alapján, — amit a törvényszéki jegyző abban a hiszemben tett, hogy nem követett el büncselekményt — referált az igazságügyminisztériumban. Az igazságügyminiszter ma reggel ideérkezett rendelkezése után Constantinescu vizsgálóbíró elrendelte Blaj letartóztatását okiratsikkasztás bűntette miatt.

Ciseu inspektor Blaj vallomása alapján, — amit a törvényszéki jegyző abban a hiszemben tett, hogy nem követett el büncselekményt — referált az igazságügyminisztériumban. Az igazságügyminiszter ma reggel ideérkezett rendelkezése után Constantinescu vizsgálóbíró elrendelte Blaj letartóztatását okiratsikkasztás bűntette miatt.

A temesvári hitközségi nagygyűlés első napja

Heves vita a héber nyelvtanítás kérdésénél

(Timisoara-Temesvár, október 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délelőtti kilenc órakor nyílt meg a kongresszusi hitközségi iroda rendezésében az iskolaügyi konferencia.

A konferenciát dr. Vártes Adolf nyitotta meg és hosszú beszédben vázolta az összejövetel célját. Kifejtette, hogy remélték, hogy sikerülni fog az ortodox hitközséget is megnyerni céljaiknak, azonban a konzervatív tábor ezalkalommal is távolartotta magát a kongresszusról.

Vártes javaslatára a kongresszus dr. Szilas nagyváradi zsidó liceumi igazgatót választotta meg elnöknek. Engelberg Dezsőt pedig al-elnöknek.

Dr. Szilas iskolaigazgató referált a zsidó iskolaügyről, majd Sebastyén váradí elemi iskolai igazgató a tankönyvek használatáról tartott értékes előadást.

Sebastyén elemi iskolai igazgató a föld-illetményről és az államségélyről tartott beszámoló, vázolta azt a hályzetet, amely jelenleg fennáll, nevezetesen, hogy az állam semmilyen segélyben nem részesíti a zsidó iskolákat. Felhívta a konferencia figyelmét, hogy a zsidó hitközségnek is bizonyos mennyiségű hold föld jár.

Kemény aradi tanító igazgató a tanítóképzésről és a tanító nyugdíjról, Marton Izso temesvári kereskedelmi iskolai igazgató a tanárképzésről és az alakítandó tanáregyesületről tartott nagyszabású előadást.

Különös tetézést aratott Marton igazgató előadása, amelyben fejtegette a zsidó tanulók zsidó szellemben való tanításának és nevelésének fontosságát.

Dr. Márkus József Hosszú igazgató a középiskolai tankönyvekről és különösen azok helyes megválasztásáról tartott előadást. Egyben hangsúlyozta, hogy a zsidó iskolákban a hittant és a zsidó történelmet héber nyelven kell tanítani. Ezen javaslatát a jelenlévő clonisták nagy tapsal honorálták.

Dr. Kecskeméti Lipót nagyváradi főrabbi kifogásolta Márkus dr. javaslatát.

Ezzel a délelőtti ülés véget ért. Délután félnyolc órakor Engelberg Dezső nyitotta meg újra a gyűlést. A tárgysorozat első pontja a hitoktatás kérdése volt. Dr. Eisler Mátyás főrabbi részletes laboratoriumban ismertette a hitoktatást. Konkluzója az, hogy

hiánytalanul tárja elénk, az eredeti franciának minden kis hangulati árnyalatát kihozva és felhasználva.

Egy nagy író könyve a „Kyra Kyralina“, melyet nekünk erdélyi kisebbségeknek már csak azért is el kell olvasnunk, mert ez az első könyv, amely komoly bepillantást nyújt az uralkodó nép lelkületének titkaiba, mely megmutatja nekünk hogy minden fajnak megvan a maga eredetisége: megvanak speciális fájdalmai és örömei, melyek emberré avatják annak tagjait s mint embereket, meg is szeretetük velünk. A könyvet a Grünfeld és Tarsa brassói könyvkiadó cég adta ki a budapesti magyar könyvek izlése formájában és kiállításában. (s. l.)

a nag

(Nagyvárosi újtól.) Vik huszár...
Vik huszár...
dezett a B...
előkészülete...
zónségének...
délután igen...
kuli réten...
tak össze.

A közel...
után lefut...
órákor kité...
menekült a...
kant főhad...
valamint C...
nagy a szá...
kútek. Eg...

(N. w.)
jelentik, ha...
szemléltet...
felővezeték...
gráé int...
fejtsz ki...
elvk fejle...
lattel, mer...
szivükön...
beszédjé...
mult, köh...
Newj...
gélkedése...
cátolja a...
Mária kir...

J. Triska
SZÁLLIT
Jótállás mellett
elsőrangú
ZONCORAI
PIANINÓI
GRAMOFONT
CLUJ
STR. SĂGUNA 14.

Leszakadt a tribün a nagyváradí löverseny közönsége alatt

(Nagyvárad, október 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) Nagyváradon vasárnap délután az Vik huszárezred nagyszabású löversenyt rendezett a Bonékuti-réten. A löversenyre való előkészületek hetek óta tartottak a város közönségének óriási érdeklődése mellett. Vasárnap délután igen nagy közönség gyűlt össze a bonékuti réten, ahol ideligenesen egy tribünt állítottak össze.

A közeledő viharra való tekintettel egymásután lefuttatták a versenyszámokat. Délután félöt órákor kitört a vihar és a közönség fejvesztve menekült a rétről. Bucurenciu Nicodem rokkant főhadnagy feleségével, Schuer Magdával, valamint Coconescu alezredes és Poteanu őrnagy a szakadó eső elől a tribün mellé menekültek. Egy erős szélvihar azonban letépte a

tribün tetejét és öt méter távolságra dobta. A tribünt támasztó oszlop, valamint a lehulló deszkák maguk alá temették Bucurenciunét és Coconescu alezredesét. A szerencsétlen fiatalasszony hátgerinc- és csigolyatorést szenvedett és eltört a balláb sipoantja is. Coconescu alezredes és Bucurenciu könnyebb sérüléseket szenvedtek. A súlyosan sebesült urinőt azonnal be szállították a kórházba, ahol Pop sebész-főorvos és Ganea röntgenlogus vizsgálták meg. Azonnal operációt hajtottak rajta végre és remélik hogy sikerül megmenteni az életnek. Atól tartanak azonban, hogy komplikációk állhatnak elő és a hátszigolya esetleg nem nő össze, aminek következtében a szerencsétlen nő egész életére magán viselné a katasztrófa nyomait.

Mária királyné ezredese lett az amerikai nemzeti gárdának

(Newyork, október 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) Mária királyné amerikai utjáról ma azt jelentik, hogy a királynét kinevezték a nemzeti gárda tiszteletbeli ezredesévé. A királyné szemlélet tartott a brooklyn 106. számú gyalogezred fölött és a szemle alkalmával ünnepélyesen felvezették a gárda díszköpenyével és arany turbánjával. Este a Biltmore szállodában a „Sulgráé” intézet tagjai fogadták a királynét, aki táradtsága dacára néhány szóval köszönetét fejezte ki a meleg fogadtatásért. Hbbn elnök kifejtette, hogy a társaság célja a demokratikus elvek fejlesztése, de ez nincs ellentétben egy nagy ország nagy királynéjának nyújtott hódo-lattal, mert hiszen még a monarchista ország is demokratikus, ha uralkodói a nép javát viselik szívével. Vasárnap este a királyné a fémipari szövetség bankettjén vett részt és ott tartott beszédjét rádión továbbították az ország minden részébe. A királyné hűlése már majdnem elmult, köhögése még tart, de javul.

Newyork, október 25. A párisi lapok azt a hírt közölték, hogy Ferdinánd király gyengélkedése miatt, tévratlag hazahívatta Mária királynét. Az amerikai román ügyvivő most megcáfolja a londoni lapoknak azt a jelentését, hogy Ferdinánd király táviratot intézett volna Mária királynéhoz, térjen vissza az országba. Ezek a hírek teljesen alaptalanok.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Szerkesztik: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő dr. Marton Ernő.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Kedd
6687. Chesván 18.
1926. október 26

— November kilencedikén kezdődik Kolozsváron a katonai okmányok láttaoztatása. A kolozsvári hadkiegészítő parancsnokság ma rendeletet bocsájtot ki, amelyben a katonai lívratok láttaoztatására vonatkozólag intézkedik. A rendelet szerint láttaoztatni kötelesek lívratjeit mindazok, akik az 1923—1900 köztigenshez tartoznak, tehát 1901—1878-évbén születtek. Kolozsváron a jelentkezés ideje és sorrendje a következő: November 9—10 az 1923. 11—12 az 1922. 13 és 15 az 1921. 16—17 az 1920. 18—19 az 1919. 20 és 22 az 1918. 23—24 az 1917. 25—26 az 1916. 27 és 29 az 1915 november 30 és december 1 az 1914. 2—3 az 1913. 4 és 7 az 1912. 8—9 az 1911. 10—11 az 1910. 13—14 az 1909. 15—16 1908. 17—18 az 1907. 20—21 az 1906. 22—23 az 1905. 24 és 27 az 1904. 28—29 az 1903. 30—31 az 1902. 1927 január 3-án az 1901 és az 1900 évi korosztályok.

— Egy tuhangos szimchasztora epilogusa. Máramaroszigeti tudósítónk írja: A máramaros megyei Szeliscia község zsidó lakói ez évben is a tradicionális vidámsággal ünnepeleék meg a Tóra-ünnepeét. A falu zsidósága két pártra szakadva két kis templomban imádkozik. Semini aceret estéjén, amikor is az első tórákörmeneteket tartották, megjelentek az egyik templomban Dávidovics József és Stern Ezig fiatal emberek, akik a templomban vendégül látták a másik párthoz tartozó Paszternák József barátjukat. A két vendéglátó az első körmenet befejezése után azzal a kéréssel fordult Stern Mózses hitközségi gondnokhoz, hogy adjon vendégeknek is egy „kufét”. A gabbe azonban a kérést elutasította azzal, hogy előbb az öregek jönnek sorra. Másnap reggel ismét megjelentek a templomban Dávidovicsék több fiatal ember társaságában. Meglehetősen illuminált állapotban újra kérlelni kezdték a gabbet, aki azonban ezuttal is megtagadta kérésüket. Erre az első körmenet befejeztével a fiatal emberek megtámadták Stern és utlegelni kezdtek, hasonlóképpen a segítségére siető Stern Lászlót, Samit és Eisikot. A Stern-család tagjainak feljelentésére a csendőrség bevezette a nyomozást és áttette az aktákat a máramaroszigeti törvényszékhez, amely a napokban kezdi meg a súlyos testi sértéssel vádolt, tultermentumos fiatal emberek büntnyén k tárgyalását.

— Romániába érkezett a németországi agudisták elnöke. Nagyváradról jelentik: Penteken Nagyváradra érkezett dr. Klein Albert nürnbergi főrabbi, hogy itt lakó rokonát, König Lidor gyárost meglátogassa. A főrabbi, aki a németországi agudisták elnöke, hétfőn tovább utazott Nagyváradról Bukarestbe. Dél előtt felkereste Fuchs Benjámint nagyváradit főrabbit és a nagyváradit agudisták is tisztelegtek a nagynevű főrabbinál.

— Letartóztattak egy máramaroszigeti kereskedőt. Máramaroszigetről jelentik: Az it eni rendőrség vasárnap este letartóztatta Fabian József máramaroszigeti kereskedőt, aki Fekete Sándor itteni könyvkereskedőt többszáz lej értékben megkárosította. Fabian nemrégén megvásárolta Fekete üzletét, fizetési kötelezettségének azonban nem tudott eleget tenni, hanem meghísérelve Fekete-t kijáratani Fabiantáthísérték a nagyváradit ügyészségre.

— Műhlhausenben elfogták Erzberger egyik gyilkosát? Parisból jelentik: A „Times” jelentése szerint Műhlhausenben letartóztatták Erzberger egyik gyilkosát. Parisban nem tudnak erről a hírről semmit. Az évek során már többször felmerült annak a híre, hogy Erzberger gyilkosát elfogták. Különösen Budapestről érkeztek állandóan olyan hírek, hogy Erzberger gyilkosai ott tartózkodnak. Tény azonban az, hogy Erzberger gyilkosai

A Fordson minden munkát elvégez

Ha komolyan teszi fel a kérdést, hogy akar-e a korral haladni, avagy vissza akar-e maradni, ugy egészen bizonyos, hogy a haladás mellett fog dönteni. Különbén versenytársai, akik a Fordson-traktort használják s ezzel tetemes fáradságot és költséget takarítanak meg, le fogják Önt gyűrni. A Fordson minden munkát elvégez: szántást, boronálást, nehéz terhek vontatását, mindenféle mezőgazdasági gépek, fűrészmalmok, dinamók, szivattyúk stb. hajtását. Mindez a rendes teljesítménye, s egyetlen Fordson valamennyit játszva elvégzi. Ne késlekedjék és aknázza ki ezt az előnyt a sajátmaga részére is!

Fordson

A Ford Motor Company gyártmánya.
Látogassa még ma meg az országban lévő számos képviselőink egyikét!

Tánszásszettel felszerelve, mint álló erőforrás is felhasználható.

franciának
va és fel-
alina”, me-
már csak
elő könyv,
lkódó nép
a nekünk
eredetisége
ei, melyek
embereket,
a Grünfeld
ai a bada-
ban és ki-
(s. 1)
svári
gához kap-
ktát, mely
amokat. Rö-
rra érkezett
i a Petrescu
megkezdte a
t. Így ke-
bevallotta,
entést adott
essu felfüg-
alapján, —
hiszemben
ekménye —
an. Az igaz-
ett rende-
bíró elren-
kasztás bü-
apja
tant, de a
valamint
iz órán át
elő dísa a
ási tevése
t fel ezután
bi propozi-
főbbi a
a tanítását
zségi elnök
z általa kép-
ösen a zsidó
letőleg meg-
te maximum
om szabad a
ul van ter-
azt a né-
elv megtanu-
nem fontos,
nyelv megta-
ése heves vi-
hogy a hatá-
esztek és az
tárgyalás alá
a vendégek
y kis ünne-
képzéseikről
dési tevése
gyiroda köz-

még ma is szabadon járnak, noha a beavatottak egészen bizonyosan tudják kilitüket és tartózkodási helyüket.

— **Házasság.** Biró György, a „Nagyvárad” belső munkatársa, az „Uj Kelet” nagyváradai szerkesztőségének tagja, vasárnap tartotta esküvőjét Ehrlich Illy urleánnyal.

— **Jóváhagyták Zinovjevék kizárását a III. Internacionaleból.** Moszkvából jelentik: A kommunista párt központi bizottságának ülésén elhatározták Zinovjev kizárását a harmadik Internacionale végrehajtóbizottságából, Trockij kizárását a kormány politika irodájából és Kamenov kirekesztését minden hivatalos méltóságból. Egyidejűleg jelentik, hogy Lengyelország moszkvai ügyvivője tegnap átnyújtotta Csicserinnek az orosz-litván egyezményre vonatkozó jegyzetét, amely újból konstataálja, hogy a rigai szerződés harmadik pontja az orosz-litván egyezmény által megsértett.

Ne hagyja magát

hirdetésekkkel **Bármily zeneművet** rakatról elintároltani. **Legelőcső** ban szabít **Révész Béla** Marosvásárhely. Kérjen a jegyzéket.

— **A zsidó egyetemi hallgatók menzabálja.** Október 20-án, szombaton este a New York-szálló termében fog lezajlani a zsidó egyetemi hallgatók bálja, akik ezúttal a fényes és minden tekintetben reprezentatív estélyel a kolozsvári menza felségelvezéséhez szükséges anyagi bázist akarják megteremteni. Az előjelekből ítélve, ez a bál nagy sikerrel fog lezajlani és a kolozsvári zsidó társadalom minden rétege kötelességének fogja érezni, hogy jelenlétével az estély fényét emelje.

— **Botrányos verkedés a buharesti löversenyen.** Bukarestből jelentik: Tegnap délután a floressai löversenyterén nagy botrány játszódott le, amelynek előreláthatólag következményei is lesznek. A botrány abból keletkezett, hogy a zsűri az egyik nyert lovat diszkvalifikálta. A tribünök a diszkvalifikálás hírére egy pillanat alatt valóságos népgyűléssé változtak és alkalmi szónokok arra agitáltak a publikumot, hogy ne játszanak a totalizátornál. Ennek a felhívásuknak úgy igyekeztek érvényt szerezni, hogy elállták a totalizátor-ablakokat és szép szóval, meg fenyegetésekkel megakadályozták mindenkit abban, hogy tétet tegyen. A pályagazgatóság beavatkozása nyílt botrányt robbantott ki, amelynek során felzúgott tömeg a nyertes ló zokkját súlyosan elverte. Végül is a kivezényelt karhatalom teremtett nagynehezen rendet.

Estélyi és alkalmi ruhákra áttört és színes himnuszok, briliáns és dísz festések, bordúrs plissék párisi miuták után készülnek a „Muhimzó Szalon”-ban Str. Memorandului (Unió-u.) 15. emelet

— **A kolozsvári rendőrség hírei.** Tegnap délután ismeretlen tettesek elloptak 40 000 lejűt a szamosvölgyi vonaton utazó Ábrahám Miksa kereskedőtől. — Jean Trifan katalinai paraszttól ismeretlen tettesek ellopták 35 000 lejűt évi szekerét és lovat. — Jónika István bárónő feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, akik a tegnap nap folyamán rejtélyes módon ellopták tőle több, mint 100.000 lejértékű briliáns gyűrűjét. A rendőrség bevezette a nyomozást.

Az ősz ujdonsága

a Dreher Haggemacher sörgyár **ősi sőre**

Extra-Special
mindenütt kapható

Legelőcsőben

fest, tisztít UNIO, Cluj

SPORT

A kolozsvári futbalsport nagy napja

Kolozsvári—Bukarest 5:4 (3:3). A „B” válogatott győzelme Marosvásárhelyen. Az Universitatea is győzött Brassóban. Vasárnapi sportesemények

(Cluj-Kolozsvár, október 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kolozsvár legyőzte Bukarestet. A kolozsvári futbalsport még mindig magasabb szintet képvisel, mint az ország fővárosáé. A fiatal sportkultúrával bíró Bukarest kitünő külföldi játékosai segítségével a gyors természetesen fejlődés számos fokát, de egységben és stílusban még nem emelkedett a fejlődéssel lépést tartó kolozsvári és általában az erdélyi futbalsport fölé.

A csapatok

Ezért győzött tegnap Kolozsvár válogatott csapata és megérdemelten győzött, bár a csapat összeállítása kívánivalókat hagyott maga után és nem is annyira az ésszeljesítmény, mint inkább egyes játékosok kitünő egyéni játéka szerezte meg Kolozsvárnak az igen értékes győzelmet. All ez különösen a csatársor, ahol Istvánffy és Fahn remek játékot produkáltak. Előbbi páratlan agilitással és gyorsasággal, utóbbi pedig a helyzetek mesteri kidolgozásával, lendületes leohanásával excellált. Főleg a két játékos és Reményi teljesítményéhez fűződik a kolozsvári válogatott csapat győzelme, mert a jubiláns Rakitovszky távolról sem elégitett ki. Ha az egyébként kitünő centercsatár kijátsza formáját, úgy kétségelentül más lett volna az eredmény. A másik jubiláns: Cipcigan Rakitovszkynál is gyengébb volt.

A fedezetsorban ezúttal is Klein képviselte az extraklasszist. Kifogástalan pontossággal passzolt, szépen fejtelt és szerelt és a veszélyes Dobó—Melchior szárnyat végigsakkban tartotta. Schulitz agilisán küzdötte végig a mérkőzést, de alacsony termete miatt nem tudta képességeit érvényre juttatni. Ezekes volt a legenyébb half. A közvelel védelem volt a csapat legenyébb része. Dr. Hirsch akinek a mély táj egyáltalán nem konvenniált, hibát hibára halmozott és mellette a szokatlan jobb-hátvéd posztján szereplő Wesel sem tudta teljes formáját kijátszani. A dr. Hirsch-t felváltó Pollák a nehéz helyzetek egész sorát tette ártalmatlanná. Rosenfeld néhány labdát bravurosan védett, e gólokért nem terheli felelősség.

A buharesti csapat legjobbjai Pfann, Czéh, Dobó, Kilianovici és Deleanu voltak. Sröök nem való centernek. Hiányzott a csatársorból az egységes irányítás, az összefogó erő. Maga a mérkőzés csak helyi közszel nyújtott igazi futbalt és a második félidőben a rakkoló buharestiek jóvoltából el is durvult.

A játék lefolyása

A Reményi által szöktetett Istvánffy már a 8. percben éles lpos lövéssel megszerzi a vezetőt.

Továbbra is Kolozsvár támad, a vendégeket irritálja a szokatlan pálya. A 16. perc meghozza Bukarestnek a kiegyenlítést. Reményi faultolja Czéh-t, a megítélt szabadrugát Sröök Albi 18 méterről gyönyörű lövéssel továbbítja a kapu felé sarkába. Három perc múlva a Rakitovszky által szöktetett Fahn lefutja az egész buharesti védelmet és a két hátvéd által elnyomva, igen nehéz helyzetben a nap legszebb gólját lövi. Továbbra is Kolozsvár marad frontban és a 32. percben Fahnak a kornervonalról centerezett labdáját Istvánffy értékesíti. Most a buharesti csapat jön lendületbe, a 39. percben Melchior és 44. percben Brauchler révén és dr. Hirsch hibái révén kiegyenlít. A harmadik gól után dr. Hirsch helyett Pollákot állítja be Seliceanu szövetségi kapitány.

Vér-, bőr- és idegbajosok a természetes „Ferenc József” keserűvizet igen jó eredménnyel használják. Az orvosi tudomány legjelentékenyebb elméi írják, hogy a Ferenc József víz hatásával minden tekintetben meg vannak elégedve. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Helyesre után az első percekben a gyorsan és lendületesen játszó buharestiek vannak frontban. A 24. percben Klein ideálisan rugott szabadrugást Cipcigan Reményihez továbbítja, aki nehéz helyzetből szépen passzított labdával ismét megszerzi a vezetést Kolozsvárnak. Két perc múlva Rakitovszky újabb góllal terhel meg a vendégek kálóját. Ismét szóhoz kerülnek a buharestiek, de támadásukat a Pollák—Wesel hátvédpár biztosan veri vissza. A 32. percben Dobó beadására Rosenfeld elveti magát, de a labda Wesel lábáról a hátkba pattan. Wesel helyett Krieschoffer áll be, de már nem akad dolga, mert 10 perccel a játékidő letelte előtt sötétség miatt lefújja a mérkőzést Kallertől.

A kolozsvári futbalsport egyszerű kettős sikerének regisztrálása alkalmából nem szabad megfeledkezniük Seliceanu Grigore szövetségi kapitányról, aki méltó osztályrészese a győzelmeknek és aki valóban páratlan agilitással és ügybuzgalommal intési hivatását.

Kolozsvár B)—Marosvásárhely válogatott 3:1 (1:2). Szaniszló és Kaucsar (2) rugták a győztes csapat góljait, míg Marosvásárhely egyetlen gólját tisztelegyesebül Kuharek érte el. Suci kapitány bírálkodott. A mérkőzés Marosvásárhelyen folyt le.

II. o. válogatott—Ifjúsági válogatott 4:0 (1:0) Abszurd gondolat volt a fizikailag fejletlen ifjakat a mérkőzésre kiállítani.

Haggibbor II.—Husos II. 4:2 (2:2). Mátyás (3) és Márk rugták a f-jűdök Haggibbor II. góljait, kivülük Edelstein és Róh váltak ki az együttesből.

Brassó. Universitatea—Braşovia, Olimpia komb. 3:1 (2:0). A reorganizált egyetemi csapat szép játék után biztosan és megérdemelten győzött. Blaj (2) és Bonciucot rugták a stílusosan játszó U. góljait.

Nagyvárad. Nac—Törökvés 2:1 (2:0). Biró Jakobi, E. ő miatt a II. félidő 10. percében félbeszaklva.

Temesvár. Kinizsi—Kadima 11:0 (8:0).
Arad. AAC—CAMP 3:2 (1:1).

Külföldi eredmények:

Budapest. FTC—Vienna 2:2 (2:2).

Ki akar decemberben érettségizni?

CHLORODON magánanf lyam előkészít jutányos árak mellett

teljes anyagi felelősséggel

középső és összesont magánvizsgákra és érettségire. Budapest, VIII. Mária Terézia-tér 3. sz., III. 22.

Laboratorul LEO

ing. Theodor de Stipek, Ghimbas—Brasov

Fiókn let Str. Barişiu 2., Str. Iuliu Maniu 8. Cal. Moşilor 110. Gyár C. Regele Ferdinand 133. Telefon 877

KOZGAZDASAG

Végleg megalakult a romániai Szeszgyárosok Szindikátusa Nagyváradon lesz a szindikátus erdélyi fiókjá

(Oradea—Nagyvárad, október 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) Éveken át tartó tárgyalások után végre szombaton létrejött a megállapodás az ország valamennyi szeszgyárai között és megalakult a romániai szeszszindikátus. A szeszszindikátus tagjai a Regát, az erdélyi és bánáti, valamint a bukovinai szeszgyárak.

A megállapodás, amely a gyárak között létrejött, nagyjelentőségű a közgazdasági életre. Az első és a legfontosabb feladatát az tűzte ki a szindikátus, hogy a szeszipart reorganizálja, továbbá, hogy küzdeni fog az annyira elterjedt illegális szesztermelés (fekete szesz) ellen és megfelelő propagandával felvilágosítja a közvéleményt a szeszipar ellen gyakran használt hamis jelszavak érkeke felől. Végül egy a termelést, mint az árakat szabályozni fogja a szeszszindikátus.

A hatalmas szabályzat létrehozásán évek óta előszörban Erdős Zsigmond, a nagyváradai Léderer és Kálmán szeszgyár igazgatója fáradozott. A munka beteljesítésében közreműködtek az erdélyi nagy gyárak képviselői is, akiket

regáti kartársak is támogattak. A tárgyalásokon résztvettek Scana Zsigmond, Fuohs Arnold, az aradi Neumanu gyár igazgatója, Beck Nándor és Erdős Zsigmond, a nagyváradai Léderer és Kálmán gyár igazgatója, az erdélyi mezőgazdai szeszipar képviselőiben pedig Weibelmser Miksa és Mendel József vettek részt a tárgyalásokon. A regáti szeszipar képviselői: Rohmann, Barbu, Călinescu és Poppar voltak, az utóbbi a Bona Caricsoveloi igazgatója. A döntő tárgyalásokat Bukarestben tartották meg.

Bukovina képviselőiben Vizintzer, Paros és Kall igazgatók vettek részt a szeszszindikátusi gyűlésen. A szindikátusnak három fiókjá lesz, erdélyi, regáti és a bukovinai fiókok. A fiókok megszervezéséhez már hozzá is kezdtek. Az erdélyi fiót székhelye Nagyvárad, amelynek vezetője Erdős Zsigmond lesz. Foglalkoznak szűke gondolattal is, hogy a szindikátusban a kormány delegátusai is helyet kapjanak, azonban erre nézve csak később hoznak végleges döntést.

Uj autó- és járműadót fognak bevezetni. Bukarestből jelentik: Meisner közgazdasági miniszter — amint már jelentettük — elbeszült az országutak karbantartásáról szóló törvénytervezettel. A törvénytervezet 10 évre 20 milliárd költséget irányoz elő. Tekintettel arra, hogy a költségvetés évenként mindössze 250 milliót irányoz erre a célra elő, a hiányzó összeget a tervezet járműadókból kívánja fedezni. Így például az autók közvetett és közvetlen adót is fognak fizetni. Minden liter autóbenszin után 1 lej adót fognak szedni. Az autók maguk 10 literig lényegesen évi 2000 lej, 10 literon túl speciális taxát fognak fizetni. Hasonló adót irányoz elő a tervezet a többi járművektől is.

Leszállítják a cukor árát Csehszlovákiában. Prágából jelentik: A „Lidove Noviny” jelenti, hogy a kormányzat a cukorgyárakkal elkerült meggyezést létesíteni, amely szerint a cukor árát 502 koronáról 488 koronára szállítják le. Románia szempontjából ez a leszállítás nem jelent semmit, mert a belföldi cukorgyárak védelmére megállapított vámok miatt külföldi cukrot nem importálhatnak.

Rendes aranyexport indulhat meg Németország és Anglia között. Londonból jelentik: Amióta a német bírói bank a dollárjegyzést szabaddá tette, a márka Londonban mindinkább megszüldült, míg végül most, a német szén állandó nagymérvű benyomulása

folytán Londonban olyan kereslet van német fizetőeszközök iránt, hogy a márka Londonban elérte az alsó aranyponthoz, ami annyit jelent, hogy organikus aranyexport indulhat meg Londonból Németország felé.

Felemelték a szőnyegek luxusadó értékhatárát. Bukarestből jelentik: A pénzügyminiszter úrján rendeletet küldött szét, amelyben a szőnyegek luxusadó értékhatárát 4500 lejről 10 ezer lejre emelte fel.

Uj intézkedés készül a kereskedelmi spekuláció megfékezésére? Bukaresti jelentés szerint a kormány rövidesen hathatós intézkedéseket készül fogantatítani a kereskedelmi spekuláció lefékezésére érdekében. A jelentés nem sorol fel konkrét eseteket és így általános megjelölést kelt ez a kormányintenció, mert hiszen eléggé ismeretes a kereskedelmi sulyos helyzete, amely az általános nyomtasztó pánzkrisis hátsá alatt nem hogy spekulációra gondolna, hanem ellenkezőleg, örül, ha a legminimálisabb haszon mellett taladhat portékáján.

Nemzetközi platina-konvenció készül. Londonból jelentik: A newyorki Engelhardt-féle platina-kereskedő cég kezdeményezésére a világ fő platina-éreldeklteji közt eszmecsere folyik a platina árának szabályozására. — A szovjeturalom alatt Oroszország platina-termelése stagnál, viszont Columbia, valamint Transvaal mindinkább előtérbe lépnek mint fontos platina-termelő országok. Oroszország mesterségesen visszatartja a platinát a piárgiaciótól és az ál-

Tőzsde

A lej zürichi zárlatban 280 nyitás után 285-re emelkedett. A zürichi emelkedésnek megfelelően emelkedett a lej az összes külföldi tőzsdéken, így Prágában 1865 re, Budapesten és Bécsen 395-re. A belföldi forgalomban élénk kínlat mellett rohamosan esnek a devizák.

Valutapiac 1926 Október 25 (Rador)

Devizák	Koloasvár	Zürich		Páris	Buka-rest	Buda-pest	Bécs	Prága	New-york
		nyitás	zárlat						
Zürich	3540—3560	—	—	685	3520	13780	13666	65312	1930
Newyork ..	182—183	518 ¹ / ₈	518 ¹ / ₄	3290	183	71390	70850	3385	—
London	890—892	2512 ³ / ₈	2512 ¹ / ₂	159 ¹ / ₂	887	2481 ¹ / ₂	2484 ¹ / ₂	16410	48468
Páris	550—555	1565	1575 ³ / ₄	—	560	2185	2168	1037 ³ / ₈	305
Milano	800—810	2255	2282 ¹ / ₂	144	805	3180	3160	101	484
Prága	540—545	1535	1535	98 ¹ / ₄	545	211 ¹¹ / ₁₆	2098 ³ / ₄	—	296 ¹ / ₄
Budapest ..	385—390	7255	7255	—	25	—	9925	475 ³ / ₈	—
Belgrád ...	—	914 ¹ / ₂	914 ¹ / ₂	—	330	1260	1249 ¹ / ₂	5995	177
Bukarest ..	—	280	285	1775	—	395	395	1865	54 ¹ / ₂
Varsó	—	57 ¹ / ₂	57 ¹ / ₂	—	—	794	780	376	—
Bécs	2570—2600	73 ¹ / ₈	73 ¹ / ₈	—	25 ¹ / ₄	10072	—	476	—
Berlin	4370—4390	123 ¹ / ₄	123 ¹ / ₄	—	4360	16976	16838	804325	—

Száz lel árfolyama: Zürich 285, Páris 17-75, Budapest 39500, Bécs 39500, Prága 18.65

Üzletáthelyezés!

Chic de Paris

(volt Lőrincz & Tóth)

női divatáruháza átköltözött Fötér 8. szám alól

Str. Nic. Jorga 3.

sz. alá (volt Jókai-u.) Generala palota

Az összes rakláron levő árukat rendkívül mélyen leszállított árakon árusítjuk.

Tölgyfahordók

jó állapotban, közép nagyságban keresteknek. Zimmer & Co, Bucuresti, Lipscani 106.

Flesch & Fiul sodronyáruggár

Arad, Str. Lt. E. Teodoria 3.

Gyártmányai: Lánchálós acélágybetétek és ágybetétalkatrészek. Ruhaakasztók minden kivitelben. Patent kirakatdíszítő állványok üveg, papír, díszmű-áru stb. kereskedések részére. Patkány és egérszappánok. Csomagfogantyúk reklámszöveggel és anélkül. Faszőnyegek.

Vállalja sodronyárak (tömögök) készítését rajz vagy minta után, nikelezett, ónozott, horganyozott, galvanizált és fényezett kivitelben

Még mindig tart

áruraktárunk mélyen leszállított áron való

árusítása!

VOITH & Co

Cluj

apja
rosvásár-
emények

a gyorsan
unak front-
rugott sza-
bbítja, a i
t labdával
rak. Köt
lal terheli
koz kerül-
a Pollák—
ra. A 32.
elveti ma-
ba patran.
e már nem
idő letelte
özést Kál-

erü kettős
nem szabad
szövetség
a győzelem-
giltással és

y váloga-
(2) rugák
osvásárhely
ak éri el.
özés Marot-

ogott 4:0
kiallag fej-
i.

(2:2). Má-
Haggibbor
Ró:h váitak

ta, Olimpia
stemi csapat
gérdemelten
ék a stílu-

(2:0). Biró
percében

0 (8:0).

2:*)

egizni?

lő-

ett

éggel

gákra és

Terézia-

LEO

ay—Brasov

Cal. Mojlor

efon 877

lami bank pincében mint bankjegyfedeztetet raktározza el. Az amerikai olvasztók és kereskedők is igen nagy készletekkel rendelkeznek. Mindezek a körülmények csökkenő irányzatot teremtettek a platina árban és ez indított a az érdekelteket arra, hogy árkonvenció iránt kezdjenek tárgyalásokat.

Belgium 100 millió dolláros kölcsönt kap. Brüsszelből jelentik: Hivatalosan jelentik, hogy a kormány 100 millió dolláros kölcsön-szerződést kötött 30 évre 7 százalékos kamattal és egyszázalékos amortizációval illetékekkel. A kölcsön egy nagy részét a belga frank stabilizálására fogják fordítani.

Inspiciálják a bánáti telepéseket. Bukarestből jelentik: Bazoicescu földművelésügyi államtitkár ma a Bánátba utazott, hogy a telepés községeket meglátogassa. Előbb az Oravitza, majd a Temesvár környéki telepéseket fogja felkeresni.

Ghil angol bankár 50 millió lej kölcsönt ajánlott fel Máramarosszigetre. Máramarosszigetről jelentik: A Nagyváradon tartozkodó angol pénzügyi port exponeuse Ghil bankár ma táviratilag 50 millió lejt ajánlott fel építkezési célokra Máramarossziget városának 7 és fél százalékos kamattal négyeszeres fedezetre. A városi tanács szerdán foglalkozik az ajánlattal, melyet valószínűleg elfogad.

Még 1200 vagon külföldi burgonyát importál Csehszlovákia. Prágából jelentik: A kormány elhatározta, hogy a burgonyahiány enyhítésére az eddig engedélyezett 1800 vagonon kívül még 1200 vagon külföldi árú behozatalára ad engedélyt, amivel teljesen fedeződik a belföldi szükséglete.

Törvényes úton szabályozzák a külföldi tőke romániát elhelyezését. Bukarestből jelentik: A kormány gazdasági bizottságának legközelebbi ülésén Manoilescu államtitkár részletes tervet fog benyújtani a külföldi tőke bevonására, törvényes intézkedések révén. Ez az akció azt célozza, hogy a külföldi tőke számára szabad elhelyezkedést biztosítsanak és megfelelő védelemről gondoskodjanak és ezáltal fokozottabb beözönlését lehetővé tegyék.

Erősen rosszabbodott az osztrák kereskedelmi mérleg. Bécsből jelentik: A statisztikai hivatal kiuntarásai szerint az 1926 év első hét hónapjában a kereskedelmi mérleg passzívuma 600 millió schilling volt, holott az 1925. év első hét hónapjának deficitje nem volt több 408 millió schillingnél. Minthogy az év utolsó hónapjában rendszerint növekszik a deficit, az 1926 évi kereskedelmi mérleg végleges eredményét a gazdasági világban meglehetősen pesszimistákusan ítélik meg.

Az új vámtörvény parlamenti tárgyalása. Bukarestből jelentik: A kormány elhatározta, hogy az új vámtarifáról szóló tervezetet a megnyitás után nyomban parlament elé viszi. Eredetileg az volt a terv, hogy az új tervezet csak a minisztertanács elé kerül. Ezt a gondolatot azonban elvetették és így mielőtt az új tervezetből törvény lenne, a parlament pontról pontra meg fogja vitatni összes szakaszait.

A FILM

A „Panoptikum“ bemutatója. Tegnap délelőtt az Uránia mozgószínházban a vörös-kereszt javára rendezett előadáson mutatták be a „Panoptikum“ című filmet. A közönség nagy lelkesedéssel fogadta ezt a filmet, mely meszeszerűségében is megragadó képeit adja az életnek, az élet démonikus gonoszságainak. Harun el-Rasid és Rettenetes Iván figurái vonulnak el előttünk, pompás képszerűségben és olyan felvételeken keresztül, amelyek olyan nagy színészeknek, mint Emil Jannings, tág teret nyit hatalmas művészete megragogytatására. Werner Krauss nem kisebb erővel és színjátszókézséggel szerepel ezen a filmen, mely rádióadásánál, hangulati finomságainál fogva teljes mértékben megérdemelte azt a nagy sikert, melyet a bemutató közönsége előtt kivívott. A filmet, épen e nagy siker miatt, még két napig tartja műsoron az Uránia mozgószínház igazgatósága.

A feledés országútján. Spanyolország ma is a romantika, a szenvedély, az egzotikum országa képzeletünkben. És tényleg: sehol a vér, a vágy játéka nem olyan heves Európában, mint itt, még Itáliában sem. Itt percek alatt lángolnak fel a nagy szenvedélyek, de nem szalmalánggal mulnak el, hanem makacsul kitartanak. Ezt a spanyol szenvedélyt művészi realitással tárja elénk az a film, mely „A feledés országútján“ címet viseli. Egy fiatal spanyol tiszt és egy szép marquise regényét tárja elénk ez a film, a fő női szerepben Hella Mojával, evvel a szépséges színésznővel, akinek minden mosolya, minden mozdulata maga a szerelem, a vágy, a szenvedély. A fiatal tiszt és Viola szeretik egymást, makacs és forró szenvedéllyel s talán már egymáéi lehetnének, ha közben Alvaró kapitány nem kellene kimennie a marokkói frontra. Természetesen a régi tragédia itt is megisméledlik: a tisztnek halálhírét költik s mikor súlyos sebesülten hazatér, már minden késő: Viola már más férfi asszonya s egy fiatal élet hajtását viseli a szíve alatt. Utjaik fájdalmasan és tragikusan válnak el. Gyönyörű képek, Cordora festői tájai vonulnak el előttünk, spanyol miliő, színes részletek és megkapó jelenetek. „A feledés országútján“ rövidesen Kolozsvárt is színrekerül.

Pályázat

A statusquo hitközségünkben megüresedett és azonnal beöltendő kántor-mészói állásra pályázatot hirdetünk. Pályázótól megkivánjuk, hogy שו"ת továbbá מודרן legyen és három elismert rabbittól קבלה val birjon. Fizetés megegyezés szerint. Meghívottnak utazási költségeit megtérítjük.

Sannicolaulmare, 1926 október 18.

Urményi Miksa, hitk. elnök.

SZÍNHÁZ MŰVÉSZET

Heti műsor

Kedd: Hermelines nő. (Operettrepreiz, új szereposztással. Karácsonyi líve!, Tolnayval. — Premieréből 17 szám. Sorozat 107)

Szerda: A címő. (Poor Lili föllépésével. Napibérlet 18 sz. A. Sorozat 108)

Csütörtök: Diadalmas asszony (20 adszor. Lengyel Irén, Neményi és Tolnayval. Napibérlet 18 sz. B. Sorozat 109)

Péntek: A Noszty fiu esete Tóth Marival. (Bárlatszűnet. Sorozat 110.)

Szombat d. u. 3-kor: Csizmadia mint kisérlet (Harmadik ifjúsági előadás, igen oleső helyarárral. Bevezető előadást tart Rácz József tanár. Sorozat 111.)

Szombat este 8-kor: Drága kicsi buksi! (A legnagyobb Gilbert-operette, Először. Neményi Lili, Tolnay és Ihászsal. Premierbérlet 18 sz. Sorozat 112.)

Vasárnap d. u. fél 3-kor: Szomorúságának éneke. (Ujdenség, 5-ödösör. Lezállított helyárral. Sorozat 113.)

Vasárnap d. u. fél 6-kor: Muzsikus Ferkó (Lengyel Irén, Neményi, Tolnay, Ihászsal. Rendes helyárral. Sorozat 114.)

Vasárnap este háromnegyed 9-kor: Drága kicsi buksi. (Operettenujjdenség 2 adszor. Neményi, Tolnay és Ihászsal. Bárlatszűnetben. Sorozatszám 115.)

Hétfő: Drága kicsi buksi. (Napibérlet 19 sz. A. Sorozat 116)

Kedd: Drága kicsi buksi (4-edszor. Napibérlet 19 sz. B. Sorozat 117.)

Olesó tűzifa
ölenként 1300 L. Fischer
 fatelepe, Piata Gavii No. 2. — Telefon 1300.
 Az állomással szemben.

APROHIRDETÉSEK

Egyeszeri közzététel egy sor 4 lej, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb apróhirdetés 40 lej. Álláskeresőknek 50% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej

Órásségéd, preciz munkás, aranyműves munkában jártas, állást keres. Cim a kiadóban. 1941

Vidéki zsidó bádagos műhelybe egy tanuló felvétetik. Cim a kiadóban. 1979

Sziliskín bunda vadonatúj, jutásyos áron eladó. Megtekinthető Szántó János szűcsnél, Jókai-utca 2. szám. 1980

A város központjában 2 szoba irodának vagy magányos ur-embernek kiadó. Ugyanott egy „Royal“ írógép teljesen új, eladó. Cim a kiadóban. 1981

Szakképzett borkerekesdő segéd, 24 éves, állást keres, szombat megtartással. Cim: Lövinger Sándor, Seini, Jud. Sannicolaulmare. 1982

Kiadó különbejáratu baratorozott szoba a Főter közelében 2 fiatalembernek esetleg teljes ellátással. Cim a kiadóban.

Ezúttól a legmagasabb napi áron vásárol a Tacâmul
 esztétaru és evőeszközügyár, Cluj, Str. Jorga 11-a.

Kitűző minőségt **bivaltó** garantált 1926 október hó 1-től házhoz szállitva is kapható: Schwartz Ignác, Cal. Decebal 86.

DÉRI szücs

Legmodernebb

Legrégibb

Legmegbízhatóbb

Str. Memorandului 3.

Telefon 12-12.

Cluj

Telefon 12-12.